

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

CONSILIUL UNIUNII

DECIZIA NR. 125

13/14 decembrie 2024

(cu caracter interpretativ)

despre interpretarea și aplicarea corectă a dispozițiilor art.8.2 și 8.3 din Anexa XXXIV a Statutului profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 64/03.12.2011, cu modificările și completările ulterioare

A. Premise

1. Prin solicitarea înregistrată sub nr. 248-ORG-2024, Consiliul Baroului Cluj a solicitat Consiliului U.N.B.R. emiterea unei hotărâri cu caracter interpretativ în vederea aplicării unitare a dispozițiilor art. 8.2 și 8.3 din Anexa XXXIV a Statutului profesiei de avocat. S-a arătat că hotărârea cu caracter interpretativ este necesară pentru ca barourile din întreaga țară să aplice în același mod prevederile statutare privind regulile de publicitate online a formelor de organizare a profesiei.
2. Din solicitarea formulată de către Consiliul Baroului Cluj, precum și din contestațiile formulate împotriva Hotărârii Consiliului Baroului Cluj nr. 108/2024, rezultă că în rândul corpului profesional al avocaților există opinii diferite cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a prevederilor punctelor 8.2 și 8.3 din Anexa XXXIV a Statutului profesiei de avocat. În acest context sunt îndeplinite condițiile art.65 lit.ț) din Legea nr.51/1995 în vederea emiterii de către consiliul U.N.B.R. a unei decizii cu caracter interpretativ.

B. Texte statutare incidente

3. Anexa XXXIV din Statutul profesiei de avocat - *GHIDUL de bune practici privind publicitatea avocatului și a formelor de exercitare a profesiei.*

8.2. Domeniul de internet

Adresa domeniului de internet al formelor de exercitare a profesiei nu poate fi formată exclusiv din termeni generici cu referire la serviciile avocatului. Folosirea termenilor generici este permisă numai dacă este asociată cu denumirea formei de exercitare a profesiei sau cu inițialele acesteia.

8.3. Publicitatea în rețelele sociale și motoarele de căutare online

Avocații și formele de exercitare a profesiei își pot crea pagini de prezentare în rețelele sociale. Paginile de prezentare și orice altă formă de publicitate în rețelele sociale și în motoarele de căutare online sunt permise cu condiția respectării reglementărilor și a deontologiei profesionale și a regulilor concurenței loiale.

C. Expunerea situației de fapt

4. Prin Legea nr. 25/2017 a fost modificat art. 47 din Legea nr. 51/1995 privind publicitatea formelor de exercitare a profesiei, urmând ca prin Statutul profesiei de avocat să se reglementeze în mod detaliat normele aplicabile publicității formelor de exercitare a profesiei în scopul atragerii clientelei:

Art. 47. - „ (1) Orice comunicare publică sau orice publicitate făcută de un avocat sau de o formă de exercitare a profesiei este permisă, cu condiția ca aceasta să respecte reglementările profesionale și cele privitoare la independența, demnitatea, integritatea profesiei, păstrarea secretului profesional, să fie obiectivă și să corespundă adevărului. (2) Statutul profesiei de avocat reglementează detaliat normele aplicabile publicității făcute de avocați sau de formele de exercitare a profesiei de avocat în scopul atragerii clientelei.”

5. În acest context, în urma propunerilor înaintate Consiliului U.N.B.R. de către Grupul de lucru al Consiliului privind perfecționarea legislației profesiei/a celei cu impact asupra profesiei (GL1) și de către Grupul de lucru al Consiliului privind deontologia profesiei, inclusiv privind publicitatea (GL3), prin Hotărârea Consiliului U.N.B.R nr. 195/2021 a fost modificat Statutul profesiei de avocat în ceea ce privește publicitatea în profesia de avocat, după cum urmează:

“Art. 243. –

(1) Publicitatea formelor de exercitare a profesiei este distinctă de publicitatea profesională.

(2) Publicitatea formelor de exercitare a profesiei este constituită din orice formă de prezentare a activității și serviciilor avocațiale ale acestora, indiferent de mijloacele utilizate, în scopul promovării în fața publicului.

(3) Publicitatea profesională are drept obiect promovarea profesiei de avocat și se realizează în exclusivitate de către organele profesiei sau la cererea și sub supravegherea acestora.

Art. 243¹. –

(1) În raporturile sale cu mijloacele de comunicare în masă, avocatul este obligat să respecte interesele clientului său, onoarea, imaginea și reputația profesiei.

(2) Publicitatea formelor de exercitare a profesiei și toate informațiile difuzate public de acestea prin orice mijloc, inclusiv în spațiul virtual, privind activitatea avocaților trebuie să fie transparente, veridice, corecte și nu trebuie să fie comparative cu alți profesioniști, echivoce, ambigue, înșelătoare sau denigratorii.

(3) În toate cazurile, promovarea prin publicitate și informațiile furnizate de avocați și formele de exercitare a profesiei trebuie să se refere exclusiv la natura și limitele obligațiilor profesionale ale avocaților și să respecte principiile fundamentale ale profesiei de avocat, astfel cum acestea sunt reglementate de codul deontologic al avocatului român.

Art. 243². –

Condițiile ce trebuie îndeplinite de conținutul mijloacelor folosite pentru publicarea informațiilor privind exercitarea profesiei, promovarea profesională și atragerea și dobândirea clientelei sunt prevăzute în anexele nr. XXXIII și XXXIV.

Art. 243³. -

Publicitatea realizată fără respectarea regulilor prevăzute în Lege și în prezentul statut constituie abatere disciplinară."

6. Anexa XXXIV din Statutul profesiei de avocat cuprinde *GHIDUL de bune practici privind publicitatea avocatului și a formelor de exercitare a profesiei*. Pentru analiza de față, prezintă interes prevederile punctelor 8.2 și 8.3 din Anexă:

8.2. Domeniul de internet

Adresa domeniului de internet al formelor de exercitare a profesiei nu poate fi formată exclusiv din termeni generici cu referire la serviciile avocatului. Folosirea termenilor generici este permisă numai dacă este asociată cu denumirea formei de exercitare a profesiei sau cu inițialele acesteia.

8.3. Publicitatea în rețelele sociale și motoarele de căutare online

Avocații și formele de exercitare a profesiei își pot crea pagini de prezentare în rețelele sociale. Paginile de prezentare și orice altă formă de publicitate în rețelele sociale și în motoarele de căutare online sunt permise cu condiția respectării reglementărilor și a deontologiei profesionale și a regulilor concurenței loiale.

În ceea ce privește punctul 8.2 din Anexa XXXIV a Statutului profesiei de avocat:

7. Problema divergentă este legată de conținutul denumirii domeniului de internet utilizată de formele de organizare a profesiei. Într-o primă interpretare, se susține că domeniul de internet trebuie să conțină în mod obligatoriu denumirea formei de exercitare a profesiei sau inițialele acesteia, fiind interzisă utilizarea unor denumiri doar cu termeni generici de tipul: „*avocatcluj*”, „*avocatomania*”, „*avocatdivort*”, etc. De asemenea, se arată că domeniul de internet nu poate conține nume proprii, care nu au legătură cu denumirea formei de organizare a profesiei.
8. Într-o altă interpretare, folosirea termenilor generici în cadrul domeniului de internet este interzisă strict pentru situația în care termenii generici sunt asociați cu serviciile avocatului. Atunci când termenii generici sunt asociați cu denumirea unei localități sau cu teritoriul unui stat spre exemplu, dispozițiile punctului 8.2 din Anexă nu ar fi incidente. În această interpretare, dispozițiile statutare au fost emise pentru a interzice folosirea unor domenii de internet de tipul: „*avocatdivorț*”, „*avocatreptulmuncii*”, „*avocatemigrări*”, fiind permisă utilizarea denumirilor de internet în care termenii generici nu sunt asociați cu serviciile avocatului.

În ceea ce privește punctul 8.3 din Anexa XXXIV a Statutului profesiei de avocat:

9. Punctul 8.3 din Anexa XXXIV reglementează publicitatea în rețelele sociale și motoarele de căutare online. Într-o primă variantă de interpretare, regulile de la punctul 8.2 referitoare la utilizarea termenilor generici asociați cu denumirea formei de exercitare a profesiei sau inițialele acesteia, se aplică și în privința rețelelor sociale și motoarelor de căutare online. Astfel, ar fi interzisă utilizarea cuvintelor cheie care conțin doar denumiri generice pentru promovarea în cadrul rețelelor sociale, sau utilizarea cuvintelor cheie care conțin doar denumiri generice în urma căreia motoarele de căutare online ar genera ca rezultat trimiterea la domeniul de internet al formei de organizare a profesiei.

10. Într-o altă interpretare, interdicția de la punctul 8.3 se raportează strict la respectarea *reglementărilor și a deontologiei profesionale și a regulilor concurenței loiale*, ceea ce nu include *per se* obligația de a utiliza termeni generici asociați cu denumirea formei de exercitare a profesiei sau inițialele acesteia.

D. Motivarea modului corect de interpretare

11. Pentru o interpretare corectă a dispozițiilor statutare supuse analizei, Consiliul U.N.B.R a utilizat atât metoda de interpretare istorică și comparativă, pornind de la o verificare retrospectivă a rațiunilor care au stat la baza modalității de redactare a prevederilor punctelor 8.2 și 8.3 din Anexa XXXIV, cât și metoda de interpretare sistematică, textele statutare fiind analizate prin raportare la normele Legii nr. 51/1995, ale Statului profesiei de avocat și ale Codului deontologic al avocatului român.

În ceea ce privește punctul 8.2 din Anexa XXXIV a Statutului profesiei de avocat

12. Grupurile de lucru ale Consiliului U.N.B.R care au propus conținutul prevederilor Ghidului de bune practici privind publicitatea avocatului și a formelor de exercitare a profesiei au avut ca element de inspirație reglementările privind publicitatea în profesia de avocat în sistemul francez, apreciat cel mai apropiat de spiritul reglementării noastre.
13. Regulamentul intern național al profesiei de avocat adoptat de Consiliul National al Barourilor din Franța, prevede la art.10.5 că *este interzisă folosirea numelor de domenii care evocă generic titlul de avocat sau un titlu care ar putea da naștere la confuzie, un domeniu de drept sau o activitate legată de cele ale avocatului. Avocatul care participă la un blog sau o rețea socială online trebuie să respecte principiile esențiale ale profesiei.*
14. Având în vedere premisele care au stat la baza redactării și aprobării textelor supuse analizei, arătăm că obiectivul Consiliul U.N.B.R nu a fost acela de a limita folosirea termenilor generici pentru domeniul de internet doar atunci când fac referire la serviciile avocatului.
15. Consiliul U.N.B.R. consideră că în interpretarea textului statutar trebuie aplicată norma în spiritul acesteia, forma și rigoarea tehnicii de redactare utilizată fiind inferioare ca importanță spiritului legii.
16. De aceea, teza a doua a punctului 8.2 („*Folosirea termenilor generici este permisă numai dacă este asociată cu denumirea formei de exercitare a profesiei sau cu inițialele acesteia*”) trebuie interpretată în sensul în care se referă la orice fel de termeni generici și nu doar la termenii generici privitori la serviciile avocatului.
17. Interpretarea sistematică a punctului 8.2 din Anexa XXXIV duce de asemenea la concluzia că este eronată teza conform căreia folosirea termenilor generici ar fi permisă dacă nu se referă la serviciile avocatului. Prevederile din anexele la Statut trebuie să corespundă cu normele și cu principiile edictate în cuprinsul Statutului. Art.243¹ alin.(2) din Statut arată că „*Publicitatea formelor de exercitare a profesiei și toate informațiile difuzate public de acestea prin orice mijloc, inclusiv în spațiul virtual, privind activitatea avocaților trebuie să fie transparente, veridice, corecte și nu trebuie să fie comparative cu alți profesioniști, echivoce, ambigue, înșelătoare sau denigratorii.*”

- 18.** Utilizarea unor domenii de internet cu denumiri generice de genul „*avocat....urmată de denumirea unei arii geografice*”, nu întrunește exigențele acestor dispoziții din Statut, întrucât este o publicitate echivocă și ambiguă. Publicitatea formei de organizare a profesiei trebuie să urmărească promovarea personală prin utilizarea unor termeni care caracterizează în mod individual respectiva formă de organizare a profesiei. Denumirile de genul „*avocat.... urmată de o arie geografică*” nu caracterizează în mod individual o formă de organizare a profesiei, ci, în mod general, toate formele de organizare a profesiei care își desfășoară activitatea în respectiva arie geografică. Tocmai din acest motiv, Consiliul U.N.B.R a apreciat necesar ca termenii generici să fie în mod obligatoriu asociați cu denumirea formei de organizare a profesiei sau cu inițialele acesteia.
- 19.** Considerentele care au stat la baza normelor prin care denumirea formelor de organizare a profesiei trebuie să conțină în mod obligatoriu numele sau inițialele avocatului, se aplică *mutatis mutandis* și denumirii domeniului de internet al formelor de organizare a profesiei. De altfel, denumirea domeniului de internet reprezintă o modalitate de promovare în mediul online, echivalentul firmei (Anexa XXII din Statut), care este o modalitate de promovare în mediul offline.
- 20.** Acesta este argumentul pentru care Consiliul U.N.B.R apreciază că domeniul de internet nu poate conține nume proprii sau denumiri, care nu au legătură cu denumirea formei de organizare a profesiei. Relevantă în ceea ce privește această interpretare este și Decizia civilă nr. 1660/2022 a Curții de Apel București, care în considerentele sale a statuat că: *„Denumirile formelor de exercitare a profesiei nu sunt lăsate la libera apreciere a avocaților și nu pot fi fanteziste, fiind strict reglementate.[...] Standardizând astfel în mod strict denumirea formelor de exercitare a profesiei de avocat, legea specială obligă avocații la folosirea numelui lor (patronimic) în cuprinsul denumirii formei de exercitare a profesiei. Această standardizare este în strânsă legătură cu regimul foarte restrictiv al publicității îngăduite avocaților și are ca scop să asigure sobrietatea și uniformitatea denumirilor formelor de exercitare a profesiei și implicit a modului în care acestea se prezintă public. Rezultă din cele ce preced legătura indisolubilă dintre numele de familie al avocatului titular al unei forme de exercitare a profesiei de avocat și denumirea acesteia din urmă”*
- 21.** Sub aspectul concurenței loiale, apreciem că utilizarea unor domenii de internet cu denumiri generice este de natură să creeze confuzie în privința potențialilor clienți și să constituie un act de concurență neloială. O denumire generică de genul „*avocat....urmată o anumită arie geografică*”, sau simplu „*avocat*” poate genera în viziunea clientului ideea că acea formă de organizare a profesiei este singura care își desfășoară activitatea în respectiva arie geografică sau care prestează serviciile specifice profesiei de avocat. Dispozițiile art. 20 alin.(4) din Codul deontologic al avocatului român nu permit formele de publicitate care utilizează informații de natură a induce în eroare publicul.

În ceea ce privește punctul 8.3 din Anexa XXXIV a Statutului profesiei de avocat:

- 22.** Alineatul 2 al punctului 8.3 din Anexă arată că paginile de prezentare și orice altă formă de publicitate în rețelele sociale și în motoarele de căutare online sunt permise cu

condiția respectării reglementărilor și a deontologiei profesionale și a regulilor concurenței loiale.

23. Chiar dacă punctul 8.3 nu prevede în mod expres interdicția utilizării termenilor generici în paginile de prezentare sau în orice altă formă de publicitate online, conținutul acestor forme de publicitate trebuie să fie în concordanță cu normele generale care reglementează publicitatea în profesie.
24. Principiile și argumentele invocate în interpretarea punctului 8.2 din Anexa XXXIV se aplică în mod corespunzător și regulilor privind publicitatea în rețelele sociale și în motoarele de căutare online.
25. Promovarea unei forme de organizare a profesiei în rețelele sociale nu se poate realiza prin utilizarea unor termeni generici fără a fi asociați cu denumirea sau inițialele formei de organizare a profesiei, întrucât contravine prevederilor art.243¹ alin.(2) din Statut și ale art. 20 alin.(4) din Codul deontologic al avocatului român.
26. În aceeași măsură, promovarea formelor de organizare a profesiei în motoarele de căutare online, prin utilizarea doar a unor cuvinte cheie generice, fără a avea asociată denumirea formei de organizare a profesiei, și care este de natură să direcționeze utilizatorul către respectiva formă de organizare a profesiei, nu este în concordanță cu principiile și regulile publicității în profesia de avocat.
27. Actele de concurență neloială reglementate prin Statutul profesiei de avocat fac trimitere doar la formele de publicitate offline, nefiind actualizate în raport cu evoluția tehnologică, în prezent formele de publicitate online fiind mult mai răspândite decât cele offline. Cu toate acestea, Consiliul U.N.B.R recunoaște identitatea de rațiune și aplicarea corespunzătoare a regulilor de bună practică în materie de publicitate, indiferent de formele în care aceasta este realizată.
28. Art.176 lit.e) din Statut prevede ca reprezintă concurență neloială *comunicarea sau răspândirea în public de către un avocat de afirmații cu privire la firma sa ori activitatea acesteia, menite să inducă în eroare și să îi creeze o situație favorabilă în dauna unor concurenți*. Promovarea în mediul online este asimilată unei comunicări publice, iar formele de promovare prin intermediul unor cuvinte cheie generice de natură să direcționeze utilizatorul către o anumită formă de organizare a profesiei poate fi asimilată cu o afirmație din mediul offline menită să inducă în eroare și să creeze o situație favorabilă față de alte forme de organizare a profesiei.
29. Utilizatorii motoarelor de căutare online introduc anumiți termeni generici pentru căutarea unui avocat, iar atunci când formele de organizare a profesiei se promovează în cadrul motoarelor de căutare folosind acești termeni generici, fără asocierea cu denumirea formei de organizare a profesiei, este de natură să creeze confuzie în privința potențialilor clienți și să constituie un act de concurență neloială față de celelalte forme de organizare a profesiei. Când promovarea în cadrul motoarelor de căutare se realizează prin utilizarea doar a unor termeni generici, cel care caută acești termeni generici va fi direcționat cu prioritate către forma de exercitare a profesiei care utilizează doar termenii generici, în detrimentul formei de organizare a profesiei care utilizează termenii generici în asociere cu propria denumire.

- 30.** După cum s-a reținut în Regulamentul nr. 1150/2019 al Parlamentului European și Consiliul Uniunii Europene, *“ierarhizarea de către furnizorii de motoare de căutare online a site-urilor internet, inclusiv a acelor site-uri prin intermediul cărora utilizatorii profesionali de site-uri își oferă bunurile și serviciile consumatorilor, are un impact important asupra alegerilor consumatorilor și asupra succesului comercial al respectivilor utilizatori profesionali de site-uri.*

E. Concluzii

1. Prevederile punctului 8.2 din Anexa XXXIV a Statutului profesiei de avocat se interpretează în sensul că în conținutul adresei domeniului de internet al formelor de exercitare a profesiei este permisă folosirea termenilor generici, indiferent de natura acestora, numai dacă este asociată cu denumirea formei de exercitare a profesiei sau cu inițialele acesteia. De asemenea, denumirea domeniului de internet nu poate conține nume proprii, care nu au nicio legătură cu denumirea formei de organizare a profesiei sau cu inițialele acesteia.
2. În aplicarea prevederilor punctului 8.3 din Anexa XXXIV a Statutului profesiei de avocat, paginile de prezentare și orice altă formă de publicitate în rețelele sociale și în motoarele de căutare online nu se pot realiza exclusiv prin intermediul unor termeni generici, fără o asociere cu denumirea formei de organizare a profesiei sau cu inițialele acesteia.

CONSILIUL U. N. B. R.